

Nr 37.

Av herr **Wrangel**, *angående utredning, huruvida gällande bestämmelse om förnyande av penninginteckningar skulle kunna upphävas.*

Enligt gällande lags bestämmelse skall en penninginteckning, för att bibehålla sitt värde gentemot fastigheten, förnyas vart tionde år. Icke ens eljest vanligen tillämpliga bestämmelser om laga förfall lära kunna rädda. Till vars och ens kännedom lär nog hava kommit något fall, ofta kanske många, då personer, på grund av denna lagens bestämmelse, lidit ekonomisk förlust, kanske i ett enda slag förlorat frukterna av ett långt livs arbete och sträfvan, och detta endast genom att, på grund av bristande uppmärksamhet eller kanske rent av på grund av okunnighet om lagens bestämmelse, hava underlåtit vidtagandet av en ren formalitet.

Ännu oftare torde det hava förekommit, att långgivare, som vilja placera penningar mot betryggande säkerhet och eljest icke haft något att erinra emot inteckningslåns beviljande, bestämt nekat att göra placeringar mot inteckningssäkerhet, emedan de befarat olägenheter av ifrågavarande bestämmelse. Att detta i stor omfattning varit fallet med utländska långgivare, torde vara allmänt känt. Härmed behöver man visserligen icke för det närvarande räkna, men det torde dock vara obestridligt, att den sekundära fastighetskrediten, vars vikt icke får underskattas, skulle i hög grad gynnas, om meranämnda bestämmelse upphäfdes.

I dessa tider, då bostadsproblemet blivit allt mera aktuellt, då uppenbarligen allt måste göras för att söka förhindra, det kapital och arbetsiver söka sig bort från bostadsägandet och bostadsalstrandet, har det synts mig angeläget att söka undanröja ett så avsevärt skäl till misstroende mot våra inteckningar, som bestämmelsen om tioårsförnyelsen uppenbarligen utgör.

Väl är det sant, att fordringsrätten gentemot reversens utställare ej dör samtidigt med inteckningsrätten, utan fortlever, därest tioårspreskriptionen blivit avbruten exempelvis genom räntebetalning, men den personliga fordringsrätten är ofta ej så synnerligen mycket värd och merendels ej alls jämvärdig med inteckningsrätten i fastigheten. Den personliga fordringsrättens befintlighet lär väl ofta medföra den fördelen, att ny inteckningsrätt kan erhållas, men kommer i så fall den nya inteckningen att i förmanrättsavseende vara belägen efter alla förutbefintliga dylika och kan

endast med dessas medgivande återinskjutas i sitt förra förmånsrättsläge. Skulle dessutom fastigheten hava bytt ägare, så torde möjligheten till uppgörelse vara betydligt försämrad, alldenstund i så fall reversens utställare är fri från allt personligt betalningsansvar, och reversinnehavaren sålunda, för att få ny in-teckning, uteslutande är hänvisad till den nye ägarens goda vilja.

Ett ytterligare skäl för upphävande av bestämmelsen om penningin-teckningars förnyande finner jag slutligen därutinnan, att dylik bestämmelse icke förekommer inom vissa andra länders, särskilt Tysklands, lagstiftning, samt att detta förhållande allmänt lärer anses vara till fördel för byggnadsverksamheten.

Det enda skäl, som, mig veterligen, framförts av det praktiska livets män mot förslaget att upphäva bestämmelsen om in-teckningsförnyelse, är, att i så fall i lagstiftningen måste införas bestämmelser angående dödande av bortkomna in-teckningar; och därvidlag har man uppenbarligen varit rädd för att möjligheten att döda en såsom bortkommen uppgiven in-teckning skulle kunna ske så lättvindigt, att allmänheten i bestämmelsen om ett sådant dödningsförfarande skulle se en anledning till misstro mot in-teckningar, fullt lika tungt vägande som nu i bestämmelsen om förnyelse.

Mig förefaller, som om denna farhåga vore betydligt överdriven. På åtskilliga ställen i vår lagstiftning återfinner man bestämmelser om dödande av bortkomna handlingar, så exempelvis i sparbankslagen, växellagen m. fl. Veterligen hava ej klagomål försports med anledning därav, att värdehandlingar av angivet slag kunna dödas. Väl är det sant, att dessa vanligen ej äro av löpande art, såsom fallet i allmänhet är med in-teckningar, men beträffande dessa senare kunna ju föreskrifter givas om, att dödningsförfarande skulle föregås av en så mycket grundligare förundersökning.

På grund av vad nu anförts och under åberopande av den motivering, jag i annan motion till innevarande riksdag anført för nödvändigheten av att på allt sätt underlätta och understödja byggnadsverksamheten genom befredande av drägligare fastighetskredit, får jag vördsamt hemställa,

att riksdagen behagade besluta att hos Kungl. Maj:t begära utredning om, huruvida ej gällande lags bestämmelse om förnyelse av penningin-teckningar skulle lämpligen kunna upphävas.

Stockholm den 24 januari 1917.

H. Wrangel.